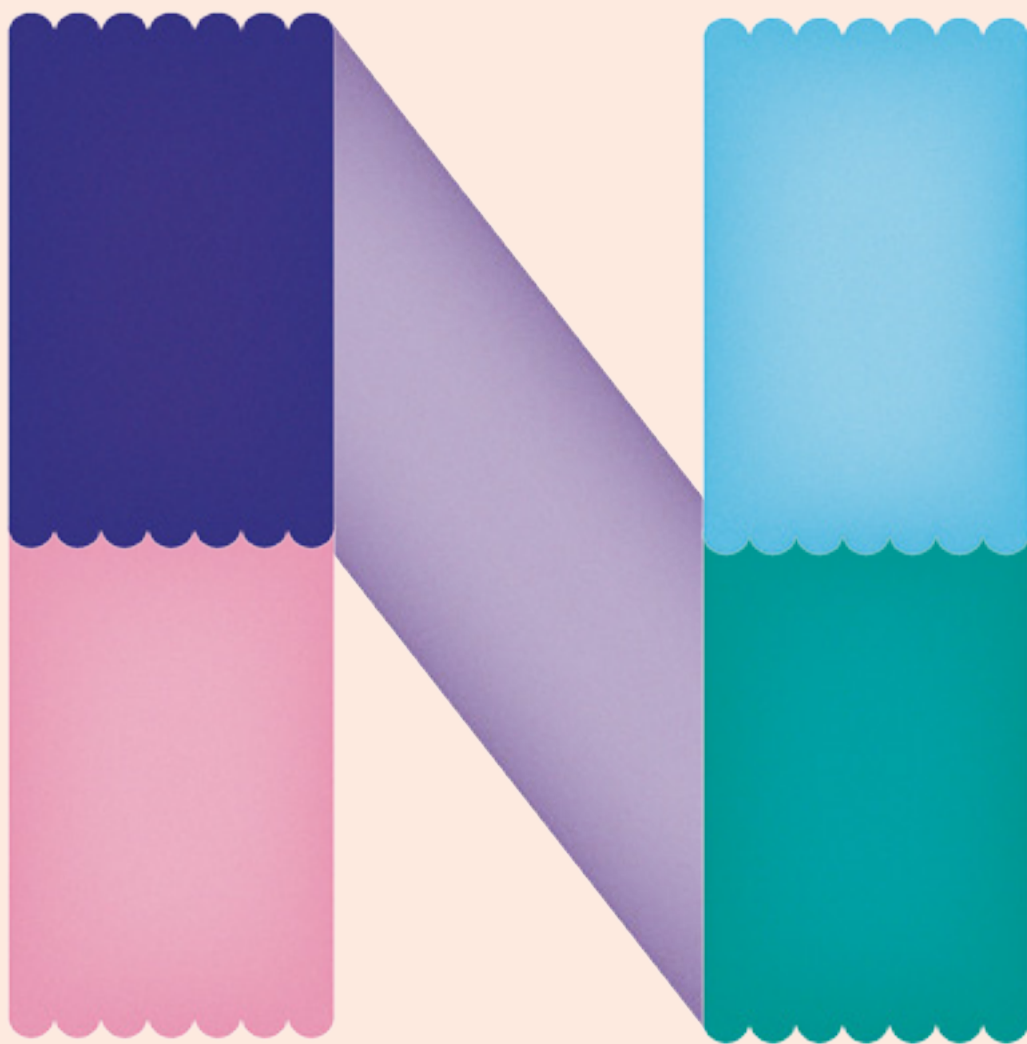

KONSTPROGRAM

FÖR NICKBY

KONSTPROGRAM FÖR NICKBY

Beställare

Stiftelsen för miljökonst och Sibbo kommun

Sibbo kommuns styrgrupp

Anne Laitinen

kultur- och fritidschef

Katja Sägbom

kulturproducent

Suvi Kaski

planläggningskoordinator

Jarkko Lyytinen

planläggningsarkitekt

Pilvi Nummi

planläggare

Matti Kanerva

planläggningschef

Kaisa Yli-Jama

generalplanechef

Katja Jaranne

jordbyggnadsingenjör

Mari Kosonen

trädgårdsmästare

Tuija Tzoulas

geodataingenjör

Eveliina Harsia

generalplanearkitekt

Programmets planering och text

Marjukka Korhonen, skulptör

Visuellt uttryck

Leena Kisonen, grafisk designer

Bilder och kartor

Leena Kisonen, Marjukka Korhonen
och Sibbo kommun

© Marjukka Korhonen, Sibbo kommun
och Stiftelsen för miljökonst

30.6.2015

INNEHÅLL

Inledning

3

Nickby – Konstverken och kulturfunktionerna

7

Workshop om konstprogrammet

11

Konstprogrammet

13

Fortsatta åtgärder

45

INLEDNING

Konstprogrammet för Nickby är en rapportlik utredning över konstens idéer, organisering och finansiering i Nickby – allt i ett vackert omslag.

Konsten har sedan urminnes tid varit en del av människans liv och tillvaro. Man känner inte till någon sådan kultur där musik, visuella bilder, dans eller arkitektur inte skulle ha en roll i samhällets verksamhet. Därför har människans djupa behov av kreativt uttryck och rätten till att uppleva konst skrivits in i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna (artikel 27). Konsten i dess olika yttringar har varit en del av människans aktiviteter, livsmiljöer och miljöns strukturer i tusentals år. Närvaron av konst ger estetisk njutning eller avsky, tröstar, ger livskraft, lockar fram tankar, bygger människan och hennes förståelse av världen.

Betydelsen av konst och de värden som är förknippade med konst kan inte och behöver inte mätas i pengar. Ändå är konsten också förknippad med stora ekonomiska innehåll. Kulturens andel av bruttonationalprodukten är drygt tre procent, men vid auktioner av konstverk kan priserna uppgå till flera miljoner euro. I maj år 2015 gjordes ett nytt rekord, då man på

Christie's auktion i New York sålde Pablo Picassos målning Les Femmes d'Alger (Version "O") för cirka 160 miljoner euro.

Försäljningen av varor främjas genom design och estetisering som förbättrar föremåls användbarhet, och bostadsförsäljningen gynnas av den byggda miljöns kvalitet, visualitet och en intressant rumsplanering. Till detta behov av estetisk njutning anknyter även en mångfald av olika affärsverksamheter, idéer och innovationer. En byggd miljö är en komplex helhet som återspeglar olika mänskliga behov och i vilken konst ska ha en stark ställning då en bra livsmiljö skapas, ända från att projekten inleds.

Bostäderna och boendemiljön bildar en del av invånarnas ego och fungerar som ett instrument för deras självuttryck. Då människorna letar efter en bostad vill de ha en plats som kan fungera som ett andligt hem. Förutom tekniska strukturer kräver man att livsmiljön även ska omfatta visualitet, identitet och kommunikation. Då man väljer bostad väljer man även miljön där man ska

röra sig och möjligheten att delta i kommunikationen i omgivningen. På boplatsens närmiljö riktas förväntningar som det är viktigt att planläggarna, planerarna, tjänstemännen och byggfirmorna kan identifiera. I dessa planerings- och byggprocesser fungerar konsten och konstnärerna som producenter för det kreativa uttrycket, var och en enligt sin egen konstnärliga särprägel.

Förekomsten av konst som en del av en god livsmiljö behöver inte motiveras. Konsten motiverar sig själv, bestämmer sitt värde och sin existens. Konsten attraherar, intresserar, skapar strömning, lockar till sig.

Nickby är en tätort som behöver nya attraktionsfaktorer för att i framtiden kunna upprätthålla service av hög kvalitet och locka nya invånare. I syfte att utveckla Nickbyområdet har Sibbo kommun valt en ny planeringspraxis som ökar växelverkan och där bostadsområdena utvecklas tillsammans med invånarna och konst och kulturrevenemang integreras som en del av den byggda miljön.

I valet av bostadsort kan man skönja en trend att beakta områdets utvecklingspotential. Då boendet blir dyrare i huvudstadsregionen överväger invånarna noggrant vilka områden det lönar sig att investera i. Detta återspeglas i att värdet på bostäder ökar i sådana områden där man satsar på närmiljöns kvalitet och vars läge ur trafiksynpunkt och tjänstebudet är bra. De nya invånarna kan bedöma sin livskvalitet innan de gör sin stora investering.

Projektet för att främja procentprincipen genom att utveckla konstkonsultation

Arbetet med att skapa ett konstprogram för Nickby är en del av projektet Främjande av procentprincipen genom att utveckla konsultation med anknytning till konst, som drivs av Stiftelsen för miljökonst och som i sin tur är den del av programmet att främja procentprincipen under åren 2014–2015. Projektet och programmet finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet.

Utvecklingsprojektet, som drivs av Stiftelsen för miljökonst, förverkligas i form av 10 pilotprojekt på olika håll i Finland: Nickby i Sibbo, Ulvsby, S:t Michel, Penttiläntranta i Joensuu, Kuopio, Kangas i Jyväskylä, Eskolanmäki i Kouvola, Tyrnävä, Rykmentinpuisto i Tusby och i Tammerfors. Pilotprojekten riktar sig till olika planerings- och byggprojekt, allt från konstprogramarbeten i anknytning till regionutveckling till ordnande av en konståvling och sanering av ett våningshus. Pilotprojekten främjar procentprincipen, utvecklar integrationen av konst som en del av planerings- och byggpraxis, samlar information om olika praxis och utvidgar konstexperternas arbetsfält och kompetensbehov.

Utvecklingsarbetet utgår från antagandet att planering som omfattar konstexpertis ökar satsningen på offentlig konst, evenemang och kultur. Utan konstexperter saknar projekten oftast kompetens i att genomföra offentliga konstverksprocesser och sammankoppla konsten till den övergripande planeringen.

Konsten motiverar sig själv, bestämmer sitt värde och sin existens. Konsten attraherar, intresserar, skapar strömning, lockar till sig.

Stiftelsen för miljökonst samlar forskningsmaterial av projektdeltagarna via elektroniska enkäter och intervjuer. Data analyseras för att utveckla en nya bransch, konstexpertis. Redan under insamlingen av data har det framkommit att det finns ett behov att bland annat utveckla informationen och utbildningen samt att skapa praxis för offerter och upphandling.

För närvarande är konstnärerna de enda aktörer som inte omfattas av informationen i anknytning till planerings- och byggprojekt och konstnärerna är inte heller likvärdiga medlemmar i projekten. Stiftelsen för miljökonst och Kulturpolitiska forskningsstiftelsen Cupore utarbetar analysen. Resultaten av utvecklingsprojektet publiceras år 2016.

Planeringen av pilotprojekten och konstexpertarbetet i anknytning till dessa förverkligas åren 2014–2015. Som ersättning för den finansiering som erhålls av stiftelsen uppför varje pilotkommun – eller en annan avtalspart – en eller flera konstverk till de

planerings- och byggprojekt som valts ut enligt procentprincipen. Konstverken som ingår i pilotprojektet färdigställs åren 2015–2020. I Nickby förverkligas ett konstverk i anknytning till dagvattnet i Sibbo Ådal.

Du kan bekanta dig med pilotprojekten som stöds av Stiftelsen för miljökonst på adressen (på finska): www.ymparistotaide.fi/ajankohtaista/prosenttiperiaatteen-pilotointikohteet

Förhandlingarna om att inleda ett pilotprojekt inleddes år 2013 och omfattade kulturväsendet och planläggningen i Sibbo kommun, Stiftelsen för miljökonst och Södra Finlands VEDET-projekt. Våren 2014 undertecknades ett pilotavtal om att utarbeta ett konstprogram och uppföra ett konstverk i Sibbo Ådal.

Hösten 2014 inleddes utarbetandet av ett konstprogram för Nickby och i kommunen bildades en styrgrupp för pilotprojektet. Arbetet har gjorts enligt Kulturkorridor-principen, som innebär att man i planeringsarbetet ser konsten som en del av en bredare

kulturverksamhet. Harava-enkäterna som gjorts bland invånarna har främjat programarbetet. Med hjälp av enkäterna har man fått platsbunden information om invånarnas önskemål om nya rutter och verksamhets- och vistelseplatser, byggnader man gillar och inte gillar samt om betydelsefulla platser och vyer.

Konstprogrammets bakgrund och mål

Konstprogrammet syftar till att i Nickby utveckla lämplig praxis för förverkligandet och finansieringen av konstprojekt som en del av regionutvecklingen; planläggningen, planeringen och byggandet. Konstens innehåll och platserna där konstverken placeras, som definieras i konstprogrammet, är en del av områdets planerings- och genomförandearbete. Med hjälp av programmet är det möjligt att förverkliga konstprojekt på ett planmässigt sätt som en del av helheten och i form av ett samarbete där förvaltningsgränserna överskrids.

Konstprogrammet har utarbetats i samarbete med planläggningen och i anknytning till uppdateringen av utvecklingsbilden för Nickby. Syftet med utvecklingsbilden är att skapa en uppfattning om principerna för att utveckla området, tyngdpunkterna i den framtida utvecklingen samt hur olika funktioner ska placeras i syfte att stödja detaljplaneringen.

Som ett led i arbetet undersöks de markanvändningsmässiga förutsättningarna för att inleda persontågstrafik på banansnittet Kervo–Nickby samt möjligheterna att utvidga byggandet av Östanåparken och återanvända de tomma byggnaderna. Konstprogrammet omfattar planeringsobjekt som ingår i arbetet med att uppdatera utvecklingsbilden. I den fortsatta planeringen preciseras även hur konsten ska anslutas till dessa objekt.

Konstprogrammet syftar till att främja nya verksamhetsformer, locka nya besökare till konsten i Nickby samt stödja det konstsamfund som

redan etablerat sig i området. Man vill också betjäna invånarna genom att utveckla en mångformig boendemiljö där konsten har en viktig roll.

Nickby behöver återupptäckter, insikt i vilka regionala attraktionsfaktorer man har och ett

Nickby behöver återupptäckter, insikt i vilka regionala attraktionsfaktorer man har och ett planmässigt utvecklande av dem.

planmässigt utvecklande av dem. Nickby har ett starkt historiskt arv och utrymme för spontan kreativ verksamhet. De möjligheter som kulturen, historian, boendet och de nya arbetsformerna som håller på att utvecklas med-

för kan åstadkomma ett positivt ”surr” och locka nya människor till området.

Konst och kultur är ett av sätten på vilka man kan öka det allmänna intresset för Nickby – en by med stor potential. På Östanåparkens bostadsområde har man byggt bostäder och verksamhetslokaler i det tidigare sjukhusets lokaler. Till Östanåparken har det även flyttat aktörer inom den kreativa branschen. Vid kulturcentret Artborg 35 fungerar en bildkonstskola och ett musikinstitut för barn och Sibbo Konstnärer r.f. hyr där ut lokaler till konstnärer, driver ett galleri och konstutställning. I syfte att vidareutveckla regionen har man under utarbetandet av konstprogrammet utrett behoven som aktörerna inom den kreativa branschen har.

Ett av målen för konstprogrammet är att få kulturturisterna som besöker den medeltida kyrkan att i framtiden i större utsträckning delta i konstevenemangen i regionen. Detta kräver att samarbete inleds med turistbranschen.

NICKBY – KONSTVERKEN OCH KULTURFUNKTIONERNA

Bosättnings historia i Nickby

Nickby är ett gammalt kulturlandskap med en lång bosättningshistoria. Hösten 2014 utfördes en arkeologisk totalundersökning i Sibbo Ådals kommande bostadsområde. I området hittade man en boplats från den snörkeramiska perioden (ca 2500–2000 f.Kr), ett relativt ovanligt fynd i Finland. Den snörkeramiska kulturen var den tidigaste jordbrukskulturen. Efter att utgrävningarna i totalundersökningen slutförts undersökte man alla fornlämningsfynd, efter vilket dessa avlägsnades från platsen.

Som många andra medeltida byar uppkom Nickby på sydslutningen till en ådal, på ett område där Nickby gård står idag. Husen låg på en kulle som omgavs av de äldsta odlingsområdena i byn.

Tätorten bildades vid en central trafikpunkt i ett område där Sibbo å, Kungsvägen som ledde från Åbo till Viborg och vägen till Tavastland möttes. Kungsvägen, som går söder om tätorten, härstammar från 1340–1350-talet. Kungsvägen

är en gammal postrutt från Bergen i Norge vid Atlantkusten via Oslo och Stockholm till Åbo och vidare genom Södra Finland ända till S:t Petersburg i Ryssland.

Bosättningen började kon-

I Nickby har kompletteringsbyggande planerats i Sibbo Ådal, på Nickby Gårds område samt i tätortscentrumet.

centreras kring den medeltida stenkyrkan som byggdes i mitten av 1400-talet samt kring Nickby gård som bildades i början av 1600-talet. Den första dokumenterade uppgiften om Nickby härrör från år 1436. På 1500-talet fanns det 10 hus i byn.

När Kervo–Borgå-banan blev klar år 1874 och Nickby fick en sta-

tion började tätorten växa snabbare och bosättningen kring kyrkan och gården blev mer sammanhängande. När banan blev klar uppkom ett bystråk (Stora Byvägen) kantat av boningshus och affärsbyggnader på vägsträckan mellan Nickby gård och Kyrkoby, och tyngdpunkten i bosättningen började förskjutas närmare stationen.

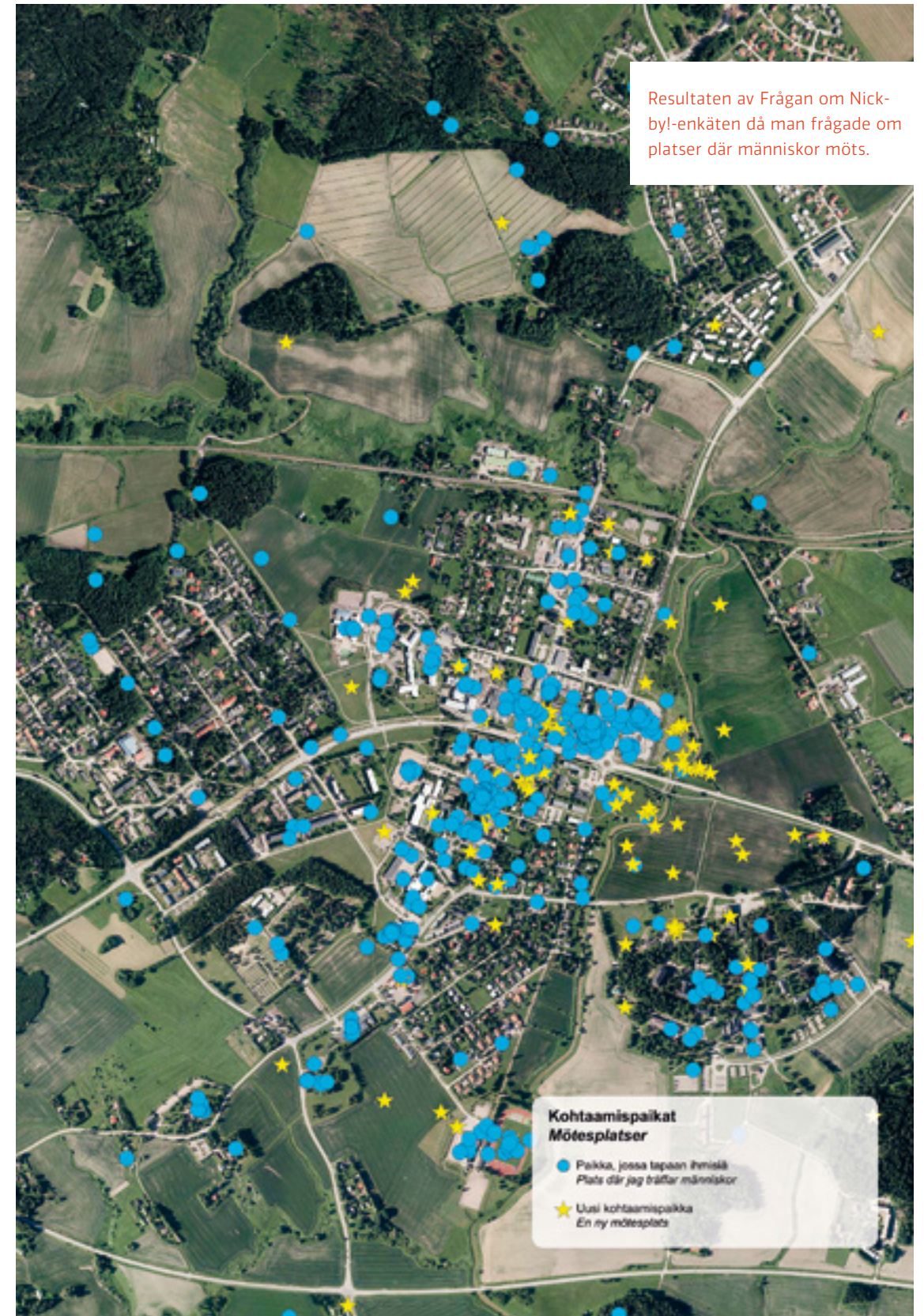
Efter att Nickby sjukhus byggts på 1910-talet tog tillväxten fart. På 1950-talet expanderade tätorten mot kyrkbyn i och med att Storkärr började bebyggas.

De nyaste områdena i Nickby har uppkommit längs Paipisvägen norr om tätorten. Kyrkan med omgivning är viktig för kulturarvet och tätortens identitet, och har besparats från nybyggande.

Nickby, Nikkilä

Sibbo kommuns centrum ligger i Nickby, i mellersta Sibbo. Nickby består av sex tätorter med sammanlagt cirka 3 500 invånare och personer som arbetar i området. I Nickby finns kommunens ämbetshus Sockengården, skolcentret Nickby Hjärta, Sibbos medeltida

Resultaten av Frågan om Nickby-enkäten då man frågade om platser där människor möts.

Mari och Pekka Paikkaris konstverk
Fristad ligger i rondellen vid Nickbyvägen
och Stora Byvägen samt i rondellen vid
Nickbyvägen och Borgnäs vägen.

Konstprogrammet har utarbetats enligt Cultural planning-programmet och är en del av kultur-, planläggnings- och utvecklingsarbetet.

stenkyrka från 1400-talet och en nyare kyrka från 1800-talet, Sibbo huvudbibliotek som ritats av arkitekt Reijo Perkkio och som inrymmer kulturväsendets arbetslokaler och Topeliussalen samt Nickby sjukhus som byggdes på 1910-talet och vars byggnader delvis renoverades till bostads- och arbetslokaler år 2001.

Norra Nickby är ett industriområde. I norra delen ligger Kervo-Borgå-spårförbindelsen och dess depå. Längs banan trafikerade persontåg mellan Kervo och Borgå till år 1981 och godståg ända till år 1990. Verksamheten vid Nickby sjukhus lades ner 1999. I tätortscentrumet finns kommunens administrativa- och hälsostationstjänster, affärslokaler, några restauranger, ungdomsgården Unkan samt Lilla Villan som erbjuder teater- och restaurangtjänster.

I Nickby har kompletteringsbyggande planerats i Sibbo Ådal, på Nickby Gårds område samt i tätortscentrumet. Kommunen har som mål att få den viktiga spår-förbindelsen i bruk igen samt att förbättra tätortstjänsterna genom att höja invånarantalet.

Principerna för anskaffning av konstverk och existerande konstverk i Nickby

Sibbo kommun följer vissa principer i anskaffning av konst-

verk. Utifrån dessa principer reserverar kommunen ur anslagen för anskaffning av möbler till skolor, daghem, nybyggnader och övriga offentliga byggnader samt ur fastigheters byggnads- och reparationsanslag en del till anskaffning av konst. Konstverk placeras på kommunens tomter och i offentliga lokaler. Syftet med konstuppköpen är att i huvudsak skaffa modern konst samt stödja bildkonstnärer som utövar sitt yrke i kommunen.

I Nickby finns två utomhuskonstverk på offentliga platser, dvs. i rondeller. Mari och Pekka Paikkaris konstverk Fristad är från år 2010. Estniska konstnären Aivar Simson von Seakyls konstverk i Segrsiparken är från år 2012.

Cultural planning-metoden

I planeringen av Nickby och i utvecklandet av området tillämpas Cultural planning-metoden, en metod som är ny i Finland och som beaktar invånarnas upplevelser. Kommunen vill öka samarbetet och växelverkan med invånarna genom att utveckla lätta och naturliga metoder för delaktiggörande. Syftet med delaktiggörandet är att samla in information och erfarenheter för att utveckla

området. Det handlar om ett helt nytt synsätt där konst och kultur stödjer utvecklandet av området och som syftar till att tillsammans med invånarna och övriga aktörer öka Nickbys dragningskraft.

Konstprogrammet har utarbetats enligt Cultural planning-programmet och är en del av kultur-, planläggnings- och utvecklingsarbetet som utförs i tätt samarbete med invånarna och aktörerna som är verksamma i området.

Harava-enkäten

Sommaren 2013 kartlade man med hjälp av den kartbaserade enkätjänsten Harava erfarenheter av Nickby, t.ex. vilka platser eller egenskaper man uppskattar i området och varför. Harava är en enkätjänst som främjar medborgarnas och samfundens möjligheter att påverka planeringen och byggandet av sin egen livsmiljö.

Förfrågan "Frågan om Nickby!" utgjorde en central del av projektet Kulturkorridoren. Enkätresultaten utnyttjas bland annat i uppdateringen av utvecklingsmålen, i detaljplaneringen och i planeringen av kulturtjänster för Nickby. Resultaten av enkäten Harava har också utnyttjats i planeringen av konstprogrammet.

WORKSHOP OM KONSTPROGRAMMET

För utarbetandet av ett konstprogram för Nickby ordnades en öppen workshop i Sibbo huvudbibliotek hösten 2014. Workshopen genomfördes med hjälp av ett planeringsspel. I spelet valde varje deltagare åt sig en av rollerna som stod till buds och personifierade sin spelkaraktär. I spelet gavs poäng för varje nytt planeringsförslag för Nickby område inklusive metoderna för förverkligandet av idén.

Workshopen lyfte fram många idéer, av vilka en del har förädlats och tagits med i konstprogrammet. Workshopens ämnen sammanställdes under åtta teman. Du kan kommentera ämnena på nätet på adressen trello.com/b/gdoS4MUW

Planeringsspelet lämpar sig för alla åldrar. I fortsättningen ger spelet en ypperlig möjlighet till att kartlägga barns och ungas önskemål som en del av planeringen av området. Spelet kan användas i skolorna i samarbete med lärarna, som en del av undervisningen.

SNÖKONST

- Medieverk för äldrevården
- Lokala ämnen i konsten: Öringbeståndet i Sibbo å, stenåldersaspekten och istida djur.
- Samfundskonstverket Dikter: belysningsförsedda gatstenar, dikterna under stenarna bildar en rutt. Förverkligas av Lival och Nina Sivén.
- Odlingkonst: en odlad struktur eller konstruktion bildar ett konstverk. Invånarna kan använda produkterna som odlats i strukturen.
- Plåtkossorna tillbaka: Miina Äkkijyrkäs Plåtkossor tillbaka till Nickby.
- Ådalen och Östanåparken förenas med konst: ett tematiskt konstverk som sammanbinder bostadsområdena i Ådalen och Östanåparken.
- Konstverk av Sibbokonstnärer till Stora Byvägen
- Konst av unga: gymnasieelever uppför konstverk runt om i Nickby.
- Patientkonsten returneras: Patienternas konstverk returneras och ställs ut i klocktornet i Östanåparken.
- Konst av barn i lekparkerna: barnen får måla stenar i lekparkerna.
- En skulptur med många funktioner till Lukkarin koulu: en engagerande och funktionell multiskulptur till Lukkarin koulu. Vi tar barnen med och skapa.
- Årstiderna lyfts fram med hjälp av konsten: årstiderna framhävs på så sätt att det händer någonting någonstans varje årstid.
- Alla miljökonstruktioner förenas med konst

HÄNDELSER OCH VERKSAMHET

- Upplevelsegata: Stora Byvägen utvecklas till en upplevelsegata, längs vilken det finns händelser och konst, till exempel en fontän. Man skapar olika typer av gaturum, såsom en fontän man kan gå igenom.
- Vårblåsning!: blåsorkesterns Vårblåsning startar våren.
- Kanotuthyrning: Kanotuthyrning invid ån i Sibbo Ådal.
- Skridskoåkning längs ån: En rutt för skridskoåkning längs ån på vintern.
- Nickby runt-cykelevenemang
- Ett musikaliskt naturevenemang: I Ådalen ordnas ett naturevenemang med musikuppträdanden.
- Konstlöpning för män: motions-evenemang för män, där deltagarna är iklädda plagg de sytt själva.
- En rutschbana invid promenadstråken
- Restaurang- och städdag: På Stora Byvägen, som omvandlas till en upplevelsegata, ordnas en restaurang- och städdag.
- Vattenfestival: Sibbo å aktiveras genom att ordna evenemang i anknäring till vatten, såsom en vattenfestival.
- Nattpaddling: Sibbo Kanotklubb ordnar ett nattligt paddlingsevenemang på Sibbo å.

MÖTEN OCH MÖTESPLATSER

- En lugn plats
- Ett centrum som flyttar på sig: Nickby centrum flyttar med årstiderna. Byns centrum kan anges med ett flyttbart landmärke, t.ex. något som svävar i luften.
- Ett inomhustorg i Nickby Hjärta
- Aktivering av offentliga utrymmen
- Pumpstationen blir en mötesplats
- Ett galleri i Nickby Hjärta: Ett litet bildgalleri för växlande utställningar i Nickby Hjärta.
- Aktivitetspark: en aktivitetspark på parkområdet väster om hälsocentralen, förverkligas genom gräsrotsfinansiering. Även kommunen och hälsocentralen deltar.
- Ett offentligt växthus som har öppet året runt: en mötesplats för kommuninvånarna, som lyser upp på natten och används hela vintern. Invånarna får odla i växthuset även på vintern.
- Platser där man träffas och chillar med sina vänner.
- En mångkulturell mötesplats: kaféer och affärer på gatuplan.
- En tummelplats för ungdomar: skatepark, bollplaner. Hartwall sponsrar.
- Guggenheim: En konsthall Nickby, som förverkligas av privata finansierare.
- Festsalsbyggnaden och det gamla polishuset: bibliotek, kulturmöte, galleri, biograf och konsertlokaler i Festsalsbyggnaden och/eller det gamla polishuset.
- Ett konstverk som mötesplats
- En hundpark
- Ett kultur- och föreningshus: den gamla Festsalsbyggnaden blir ett kultur- och föreningshus.
- En stor lekpark

BOENDE OCH BYGGANDE

- Sommarbostäder i containers: på vintern bor man i våningshus och till sommaren flyttar man in i sommarstugan i en container.
- Hembyte!
- Heminkvartering i arkitekturobjekt
- Studentcampus
- Gröntak på byggnader
- Ett konstnärskvarter invid Stora Byvägen och i Artborg.
- Stora Byvägen stängs för trafik: Stora Byvägen görs till en gågata eller ett torg. På torget ordnas en loppmarknad med gratis säljständer.

WORKSHOPENS ÄMNER PÅ NÄTET

trello.com/b/gdoS4MUW

FÖRETAGANDE OCH YRKESUTÖVANDE

- En bryggerirestaurang
- En gör det själv-konsthall och arbetslokaler vid Depån
- En idé för turismen: utnyttjande av historien, stenåldern och tidlösheten i turistbranschen.
- Pumpstationen byggs till en vattenbar: rent vatten medför välmående och turister till Nickby.
- Ett residens för urban konst: ett residens för konstnärer som arbetar med urban konst.
- Musik i Sibbos kyrka och i Festsalsbyggnaden: regelbundna konserter i kyrkan och Festsalsbyggnaden.
- Örtallé: ett torg där lokala bönder säljer råvaror och sina produkter.
- Containerkafé
- Konstutlåning
- Kälrotsläger: ett internationellt läger i anknäring till kälrotsodling ordnas i samarbete med odlarna/företagarna i området, undervisnings- och kulturministeriet och Centret för konstfrämjande.
- Arbetslokaler för invånare och studerande

VÄXELVERKAN OCH SOCIAL GEMENSKAP

- Ett idégolv, en idétavla eller -vägg: en interaktiv anslagstavla, där det finns information om vad som sker i Nickby och på vilken man kan lämna egna utvecklingsförslag samt rösta om åtgärder.
- Självodling: bönderna hyra ut områden, buskar eller träd till invånarna som odlar själv.
- En invånarförening i byområdet

IMAGE

- Öringen i Sibbo å: Sibbo ås öringbestånd lyfts fram som ett ämne.
- En tidlös plats där man uppföder konst tillsammans.
- Konsten hörs och syns över allt
- Området kring ån rengörs: Lival och Kervo Energi finansierar rengöringen av Sibbo å.
- Mångkulturalism och -språkighet lyfts fram
- Stenåldersaspekten och tidlösheten: vatten, eld, stjärnhimlen.
- Östanåparken är Sibbos Ulrikasborg
- Tolerans: en tolerant miljö och atmosfär gör livet lättare och ökar välmåendet.
- "En särpräglad kultur stiger upp ur ån"
- En urban stadsby året runt
- Mångkulturellt liv längs gatan
- Allting härleds ur den egna kulturen

VERKSAMHETSSÄTT OCH UTVECKLANDE

- Tillståndsförfarandet för användning av offentliga utrymmen underlättas: t.ex. pop-up-evenemang
- Nya finansieringsmodeller provas: nya finansieringsmodeller som sporrar byggare att till exempel förverkliga offentlig konst.
- Arkitekturtävlingar och utvecklingsprojekt: finansiering för planerings- och utvecklingsprojekt söks av EU, staten, Sitra eller Tekes.
- Persontågstrafik till Nickby
- Finansiering till Sibbo konstnärer rf: föreningen skulle kunna ansöka om finansiering av staten eller till exempel av Jane och Aatos Erkkos stiftelse.

**KONST-
PROGRAM**

FÖR NICKBY

KONSTPROGRAM FÖR NICKBY

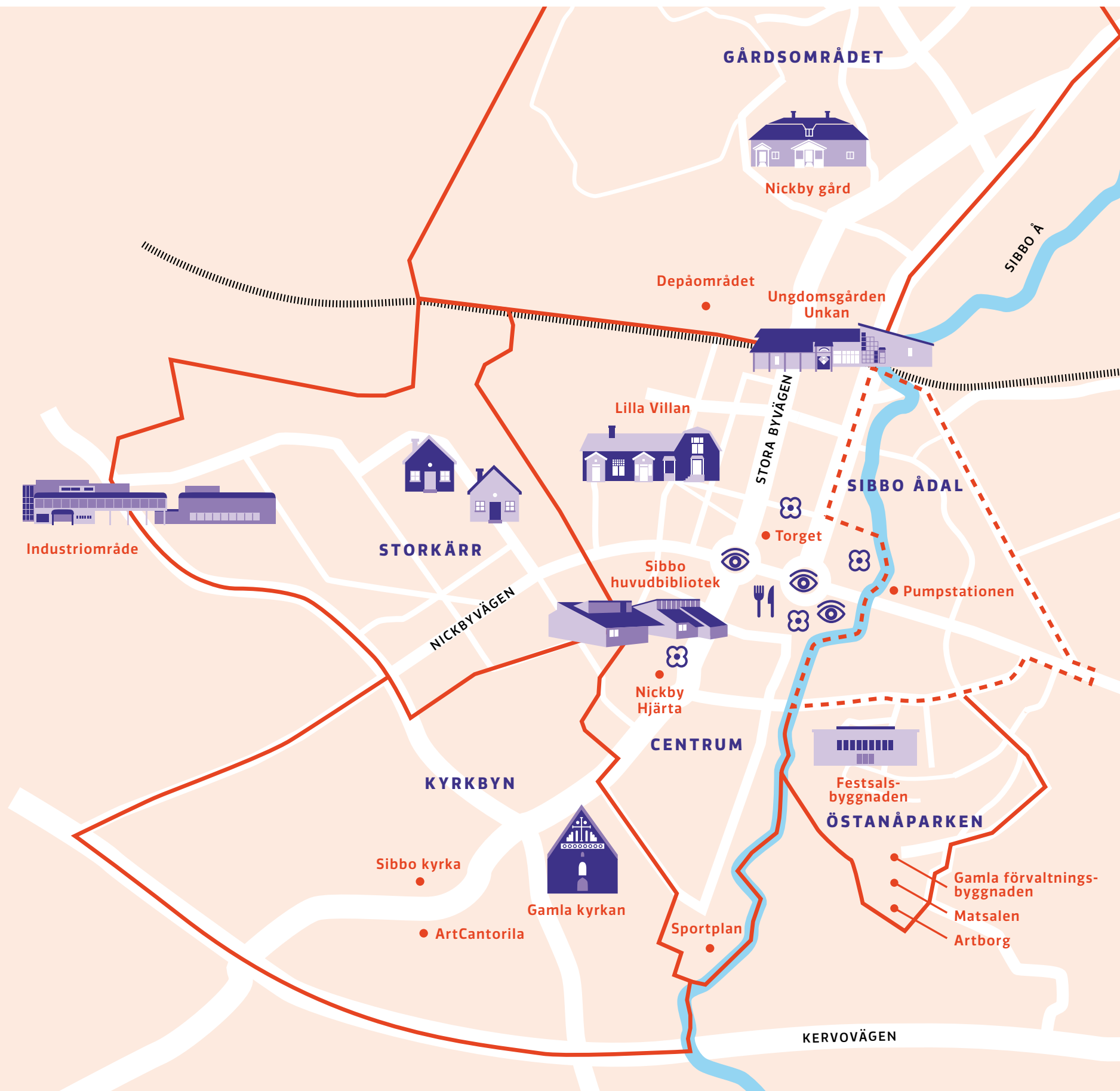
Programmet omfattar fem tematiska ramar för förverkligandet av konst och evenemang i tätortsområdet.

Med hjälp av programmet vill man sänka tröskeln för att delta i skapande verksamhet i syfte att öka trivsamheten i det egna bostadsområdet samt förverkliga konstprojekt på en hög konstnärlig nivå.

Konstprogrammet uppdateras med 2–3 års mellanrum, utifrån erfarenheter och respons.

KARTBETECKNINGAR

- Områdets gräns
- Järnväg
- Konstverk
- Vistelseområde
- Mattjänster

NICKBY- MODELLEN

Organiseringen av konstverk och evenemang genomförs med en lätt förvaltningsstruktur, som en del av det normala tjänstemannaarbetet. Syftet är att främja växelverkan mellan invånarna och kommunens olika funktioner.

Verksamhet och finansiering

I arbetet med att skapa ett konstprogram har man utvecklat en modell för genomförande och finansiering, den s.k. Nickby-modellen. I programmet riktas konstprojekten till den byggda miljön och naturen: offentliga platser utomhus och rekreationsleder som är i gemensam användning av alla samt offentliga byggnader som ägs av kommunen, till exempel skolor och daghem.

Genomförandet av konstprogrammet för Nickby inleds hösten 2015. Programmet har behandlats av ledningsgruppen i Sibbo kommun. Konstprogrammet kommer att presenteras och behandlas av kommunens förtroendeorgan på hösten 2015. Modellen fungerar i Nickby som ett pilotprojekt, som syftar till att främja en bra livsmiljö, utveckla regionens attraktionsfaktorer och öka centrumrådets livskraft. I modellen utnyttjas bland annat de möjligheter som kompletteringsbyggnade medför samt främjas anordnandet av evenemang som föds ur invånarnas egna initiativ.

Konst och kultur binds i kommunens funktioner till en del av boendet, miljön där man rör sig samt till miljöstrukturerna. Med konst och kultur ges den byggda miljön ett nytt utseende.

I Nickbymodellen har man planerat att genomförandet av

konst och evenemang sker med en lätt förvaltningsstruktur, som en del av normalt tjänstemannaarbete. Syftet är att främja samverkan mellan invånarna och kommunens olika funktioner.

För verkställandet av Nickby-modellen ansvarar kommunens arbetsgrupp för konst. Kultur-

I arbetsgruppen för konst deltar kommunens planläggningscentral, tekniska avdelningen och kulturtjänsterna.

tjänsterna bereder uppgifterna för konstarbetsgruppen och samordnar projekten. Permanenta konstverk genomförs som en del av sektorövergripande planerings- och byggprojekt.

Konstprojekten genomförs till hälften med privat finansiering och till hälften med offentlig finansiering. Liknande modeller som skräddarsyts för olika orter finns i Vuores i Tammerfors, Arabiastranden och Fiskhamnen

i Helsingfors och västra åstranden i Borgå.

Under utarbetandet av konstprogrammet för Nickby intervjuades experter i syfte att klargöra hur man vanligen sköter genomförandet och finansieringen av konstprojekt. Utifrån den information som erhöles och erfarenheter av projekt, har man gjort Nickbymodellen så fungerande som möjligt, såväl ur invånarnas och konstnärernas synvinkel som ur kommunens och byggarnas synvinkel. Modellen och dess praxis ska ses över och utvecklas i framtiden, till exempel i 2-3-årsperioder.

Arbetsgruppen för konst

För genomförandet av konstprojekt i Nickby ansvarar arbetsgruppen för konst. Styrgruppen för konstprogrammet fortsätter att arbeta som en arbetsgrupp för konst som en del av det normala tjänstearbetet så att man i arbetet har expertrepresentanter från kommunens planläggningscentral, tekniska avdelningen och kulturtjänsterna.

I och med att arbetsgruppens verksamhet är mångprofessionell och förenar kommunens olika förvaltningsgrenar, säkerställer man att informationen om konstprojektens integration i helhets-

projekten sker smidigt och att det kunnande som behövs för att sammanslå planer finns representerat i arbetsgruppen. Dessutom säkerställer man även att kunnandet och informationsförmedlingen löper genom hela projektet.

Kulturtjänsterna sammankallar gruppen uppskattningsvis 6–10 gånger per år, beroende på pågående projekt.

Arbetsgruppen för konst utarbetar olika förslag till kommunens ledningsgrupp som sedan tar ställning till arbetet och fungerar som föredragare till Kommunstyrelsen. Beslutet om användning av befintliga medel görs enligt förvaltnings- och verksamhetsstadgan.

Arbetsgruppen för konst gör en presentation om vilka konstprojekt som ska genomföras och vilka konstnärer som skall anlitas. Arbetsgruppen för konst utvärderar tillsammans planlägnings-, planerings- och byggprojekt som inleds, utarbetar förslag till konstprojekt, föreslår projektbudgeter samt ingår beställningsavtal med konstnärer och uppgör planer över hur projekten kan främjas.

Arbetsgruppen för konst ansvarar för att projekten har hög kvalitet, att den konstnärliga nivån är hög och att de konstnärliga värdena uppfylls. I arbetsgruppen för konst ska finnas expertkunnande om konstprojekts avtals- och beställningspraxis, om hur man granskar utkast och avgör konstens innehållsmässiga värden samt om ljussättning, verkens konstruktion och grundläggning, infra- och grönmiljön samt arkitektur och planläggning.

Kommunens Ekonomi- och förvaltningstjänster assisterar arbetsgruppen för konst i tillgångshanteringen. Arbetsgruppen för konst växelverkar med invånarna.

I konstprogrammet ingår aktiviteter i anknytning till mångfacetterad kulturell verksamhet för invånarna, konstvänner, turister och proffs inom branschen. Kriterierna för ordnande av evenemang skiljer sig från dem som rör genomförande av offentliga konstprojekt. Vid ordnandet av evenemang är det viktigt att energin väller fram ur arrangörerna, att man har en möjlighet att förverkliga sina egna idéer i ett offentligt rum och att man kan idka mångfacetterad skapande verksamhet och stärka centrumområdets dragningskraft.

Verksamheten och innehållsproduktionen ska utgå från invånarna och konstarbetsgruppen, och kulturväsendet kan stödja dessa med sin egen verksamhet. Kommunen kan skapa kanaler för hur idéer ska presenteras och hur de ska förverkligas i offentliga utrymmen.

Experttjänster

Konstarbetsgruppen svarar i huvudsak med sitt eget kunnande för planeringen och genomförande av konstprojekt.

Experttjänster kan även köpas utifrån, varvid arbetet ska konkurransutsättas enligt lagen om offentlig upphandling.

Kulturtjänsterna sammankallar arbetsgruppen för konst och sköter om mötesarrangemangen. Kulturtjänsterna bereder framställningarna och koordinerar

konstprojekten. Kulturtjänsterna ansvarar för genomförandet av konstprojekten samt sköter om att planerna som rör konstprojekt binds samman med den övriga planeringen, bereder beställningsavtalen för konstverk, utarbetar anvisningar för underhåll samt handhar projektdokumenteringen.

Kulturtjänsterna fungerar som kontaktperson mellan kommunens olika funktioner och förverkligar på så sätt även Cultural planning-metoden. Kulturtjänsterna producerar informations- och kommunikationsmaterial och samarbetar med områdets skolor, daghem, ungdomsväsendet och äldreården samt invånarna.

Byggnad och underhåll

Beroende på konstverkens karaktär och byggnadsobjektet är genomförandet av konstverk i samband med byggande och sanering förknippat med olika arbeten såsom fästande, grundläggning, ljussättning, upprensning och transport samt olika praxis i anknytning till byggnadsplatser samt bestämmelser och ansvar i anknytning till logistiken. Det är klokt att på kommunens tekniska avdelning utse en ansvarsperson för konstprojekt.

I genomförandet av konstprogrammet beaktas underhållet av konstverken som en del av det normala underhållsarbetet i områden i Nickby tätort eller som en köpt tjänst. Utarbetandet av underhållsinstruktioner för konstverk inkluderas i beställningsavtalen för verken. I avtalen för tillfälliga konstverk inkluderas även deras livscykel.

KONSTPROGRAMMETS PRINCIPER

**Konstprojekt =
konstverk + evenemang + uppföranden + residens**

- 80 % av programmets finansiering riktas till kostnader för permanenta konstprojekt och 20 % till ordnandet av evenemang.
- Uppförandet av konst anknyts till projektplanerna och beaktas i budgeten för följande år samt i kommande budgeter.
- Konstprojekt genomförs i samband med byggande och sanering av utomhusobjekt bland annat på torg, rekreationsområden, broar, busskurer, rondeller, byggnaders fasader och byggnaders innergårdar på kommunägd mark.
- Konstprogrammet riktar sig till privat byggande samt kommunens egen planering och eget byggande samt sanering. Permanenta konstverk placeras på markområden som ägs av kommunen.
- Placeringen av konstverk i offentliga byggnader, såsom skolor och daghem, genomförs som en del av planeringen av inre utrymmen och tillhörande anskaffning enligt de ikraftvarande principerna för anskaffning av konst.
- Konstexpertens koordineringsarbete beaktas som en del av finansieringen.

Finansieringen som samlas in för genomförandet av konstprogrammet används för att uppföra permanent offentlig konst och ordna större evenemang.

Finansieringsmodellen för konstprogrammet för Nickby

Finansieringen som samlas in för genomförandet av konstprogrammet används för att uppföra permanent offentlig konst och ordna större evenemang. Kulturväsendet strävar efter att genomföra sådana mindre evenemang som presenteras i programmet inom ramen för sin årsbudget.

Finansieringen samlas in med avgifter som baserar sig på m²-våningsytan på tomter som överläts samt på finansiering som riktar sig till byggande av infrastruktur. Testamenterade donationer riktas till konstprojekt i Nickby så att tillgångarna används för sådan verksamhet som är förenlig med andan i testamentdonationen.

Avgifterna som baserar sig på m²-våningsytan i samband med tomtöverlåtelse

I avgifterna som baserar sig på m²-våningsytan inkluderas en avgift för konstprogrammet för Sibbo Ådal och Nickby gårds område och i framtiden även för Östanåparkens område. Medlen som samlas in används för offentlig konst i området samt för koordineringen av konstverk och evenemang. Konstverken placeras på mark som kommunen äger, varvid kommunen ansvarar för underhållet av verken. Konstverken som uppförs är en del av kommunens offentliga konstsamling.

Byggarnas representanter kan delta i konst arbetsgruppens möten, där man behandlar konstprojekt som rör byggnadsområdena.

Avgifterna som baserar sig på m²-våningsyta utgör en del av konstprogrammets privatfinansiering.

SIBBO ÅDAL

- tidtabell för genomförandet cirka 2016–2026
- 40 000 m² våningsyta
- konstprogramavgiften 3 €/m² våningsyta.

NICKBY GÅRDS OMRÅDE

- tidtabell för genomförandet cirka 2016–
- Det finns 120 000 m² våningsyta som baserar sig på Nickbymodellen
- konstprogramavgiften 2 €/m² våningsyta.

I Nickby finns totalt 160 000 m² våningsyta som baserar sig på konstprogrammet.

Finansiering av konstprojekt som riktas till byggande av infrastruktur

I konstprogrammet föreslås att finansieringen av konstprojekt i anknötning till byggandet av infrastruktur sköts med en finansieringsandel som är förutsebar och fast. Finansiering som riktas till konstprojekt höjer kvaliteten på miljöplaneringen och -byg-

gandet. Då konstverken uppförs på områden där infrastrukturen byggs ut, dvs. i offentliga rum där människor vistas och rör sig, ersätter verken delvis annat arbete och konstruktioner vid dessa objekt. Objekt som anknöter till infrabyggande är bl.a. rondeller, broar, parker och skvärer, dagvatten samt offentliga byggnader.

I konstprogrammet föreslås att finansieringen av konstverk i anknötning till infrabyggande årligen beaktas projektvis i kommunens budget.

Arbeten som anknöter till infrastrukturen omfattar även grundläggnings-, ljussättnings-, uppresnings-, transport- och underhållsarbeten.

Testamentdonationer

Testamentdonationer inkluderas som en del av konstprogrammets finansiering.

Samfundsfinansiering

Samfundsfinansiering möjliggörs för utvalda objekt ifall invånarna så önskar.

Kostnaderna för konstprojekt och definiering av målen

För att konstprogrammet ska nå genomförandeskedet behövs en uppskattning om projektens kostnader. Detta underlättar definieringen av finansieringsmålen samt formar programmet så att det uppfyller målen.

Observationsbilder från Sibbo Ådal.

FRAM-STÄLLNINGAR PÅ EGET INITIATIV

Centrumen blir intressanta och lockande då invånarna och aktörer inom den kreativa branschen kan genomföra och aktivera egna evenemang utomhus. På detta sätt erbjuds små överraskningar då och då.

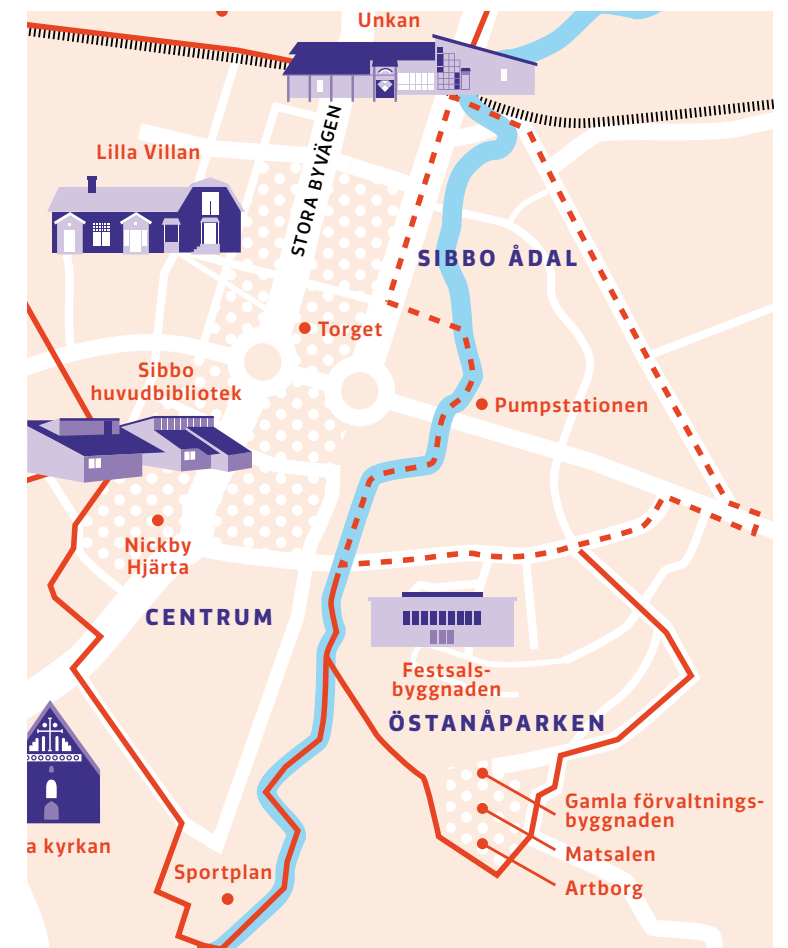
Möjlighet att fungera som innehållsproducent och uppträdande artist

Ett levande centrum bildas av människorna som rör sig där och av evenemang, av det att man vistas i ett offentligt rum. Centrumen blir intressanta och lockande då invånarna och aktörer inom den kreativa branschen kan genomföra och aktivera egna evenemang utomhus. På detta sätt erbjuds små överraskningar då och då, vilket aktiverar folk och lockar dem ut ur sina bostäder.

I centrumområdet i Nickby skapas ett område där man kan uppföra egna gatuuppträdanden, ordna småskaliga händelser såsom lopptorg, prylbyten, gatudanser eller kålrotsfestivaler. Man skapar ett område där det är lätt att uppträda. För uppträdanden skapar man på nätet en evenemangskalender där man kan boka tid och plats, meddela om ett uppträdande eller evenemang och bjuda in andra. Då bokningen är gjord har man tillstånd att uppträda!

Med hjälp av ett område som anvisas för gatuuppträdanden och -evenemang vill man uppmuntra invånarna och aktörer inom den kreativa branschen att på eget initiativ skapa programidéer och genomföra dem. Även i skolorna kan man uppmuntra eleverna till att uppträda.

I finansieringen av konstprogrammet inkluderar man ett litet anslag för upprätthållande av en öppen webbplats samt stödjer

Område som anvisats för gatuuppträdanden och -evenemang

med en liten penningssumma årligen cirka tre uppträdanden som invånarna förverkligar samt det mest inspirerande evenemanget. Invånarna kan skicka förslag till

uppträdanden och evenemang till arbetsgruppen för konst. Invånarna kan även bilda en grupp som väljer de gatuuppträdanden som årligen understöds.

KULTUR- LOKALER

I byggnaderna som står tomma i Östanåparken är det möjligt att bygga lokaler för ett konstnärsresidens, arbetslokaler samt en lokal för växlande utställningar som en del av den övriga verksamheten och servicen.

De tomma lokalerna ska tas i bruk!

Gatuppträdandena i centrumområdet bildar ett öppet kulturrum utan väggar. I tillägg till dessa behövs även fasta kulturlokaler i Nickby. I Östanåparken (f.d. Nickby sjukhus) finns outnyttjad potential i lokalerna som står tomma. Då man gör övergripande planer för hur dessa ska återanvändas utgör byggandet av kulturlokaler en möjlighet till att åter visa upp Nickby sjukhus patientarbeten samt att utifrån nya aspekter för välmående utnyttja terapiformerna som utvecklades vid sjukhuset.

I samband med att de tomma byggnaderna åter tas i bruk kan man bygga lokaler för ett konstnärsresidens, arbetslokaler för konstnärer, forskare och personer som arbetar med konstproduktion, en lokal för växlande utställningar samt extra lokaler för kulturväsendet. Genom att erbjuda förmånliga arbetsutrymmen till mikroföretagare och yrkesutövare möjliggör man kommunikation, utvecklandet av nya former av arbete och boende i en kulturellt värdefull miljö.

Ett residens för urban konst i Nickby

En av helheterna i konstprogrammet är att starta ett internationellt gästrum, ett konstnärsresidens i Nickby. Resi-

denskonstnären upplivar området med sin verksamhet. Residensverksamheten skapar även nätverk för lokala konstnärer och kulturväsendet.

De gästande konstnärerna väljs utifrån ansökningar och de ska vara konstnärligt högklassiga och intressanta. Konst arbetsgruppen definierar ramen för residensverksamheten i mer detalj, t.ex. hur långa gästperioderna är och kriterierna för valet av konstnärer.

Utgångspunkten ska i alla fall vara att ingen hyra och inga underhållsavgifter uppbärs av de gästande konstnärerna i syfte att locka meriterade bildkonstnärer att ansöka. De gästande konstnärerna erbjuds en möjlighet att samarbeta med övriga aktörer i området i genomförandet av konstprojekt samt en möjlighet att ansöka om utställningstid i utställningslokalen. Den aktuella residenskonstnären kan delta i triennalen genom att ordna ett sidoevenemang.

Residenset riktas till urban konst som stöder det övergripande konstprogrammet. Genom att starta residenset uppstår en möjlighet att hitta internationellt intressanta konstnärer för uppförandet av permanenta konstverk i tårtorten. Valet av gästande konstnärer kan förvekligas med ett internationellt ansökningsförfarande som är öppet för alla professionella konstnärer.

Genom att erbjuda förmånliga arbetsutrymmen till mikroföretagare och yrkesutövare möjliggör man kommunikation, utvecklandet av nya former av arbete och boende i en kulturellt värdefull miljö.

Av konstnärerna som valts kan man förutsätta att de vid utgången av vistelsen offentligt ställer arbetsprocesserna som genomförts under residensvistelsen. De gästande konstnärerna kan presentera sitt konstnärliga arbete genom att föreläsa, ordna workshops eller utställningar, besöka skolor och företag eller på ett annat sätt som är lämpligt för en aktuell konstnär.

📍 Byggnaderna i Östanåparken, där man kan bygga kulturlokaler

Lokaler för vetenskap och konst

Nickby sjukhus har varit en föregångare i utvecklandet av nya vårdmetoder i Finland. På 1930-talet uppstod musikterapi utifrån en patientorkester och allsångskvällar. Vid tidpunkten användes även visuellt uttryck i vården. Konstterapi utformades utifrån en tekningsklubb som grundats vid Nickby sjukhus år 1959. Utifrån denna historiska bakgrund skulle det vara betydelsefullt att i framtiden åter starta verksamhet, forskning och utställningar i anknytning till dessa terapiformer i Östanåparken.

Förutom residensverksam-

heten kan man i de tomma byggnaderna i Östanåparken renovera forskarrum samt göra det möjligt att ordna seminarier och konferenser. Detta skulle återställa samarbetet mellan forskning och konst i området och skapa nya kopplingar för verksamheten.

Samling av patientarbeten

I samlingen av patientarbeten, som ägs av Helsingfors stadsmuseum, ingår cirka 5 000 målningar, teckningar, hantverk och pysselverk. De äldsta arbetena som bevarats i samlingen är från år 1919 och de nyaste från 1990-talet. Arbetena var framlagda i den gamla förvaltnings-

byggnaden då verksamheten vid sjukhuset ännu pågick. Nu är den enastående samlingen arkiverad i ett lager.

Arbetena som signerats av patienterna är ömtåligt material och förknippade med skydd av personlig integritet. Kulturväsendet har i samarbete med Helsingfors stadsmuseum genomfört tre tematiska utställningar med patientarbeten åren 2006, 2007 och 2014. Kulturväsendet är intresserat av att fortsätta ordna tematiska utställningar med patientkonst under kommande år. Samlingen erbjuder många olika betraktelsesätt och möjligheter till att ordna utställningar med kopplingar till modern konst och vetenskap.

I konstprogrammet föreslås att temautställningar med patientarbeten ordnas vartannat år i samarbete med Helsingfors stadsmuseum. Under planeringen av programmet diskuterade man i styrgruppen även om att grunda ett museum för patientarbetena, men man ansåg att projektet är alltför utmanande i detta nu.

Samlingen med patientarbeten är unik såväl efter finsk som efter europeisk måttstock avseende omfattningen och tiden den representerar.

Utställningslokal

I arbetet med konstprogrammet föreslås att man grundar en lokal för växlande utställningar i

Östanåparken. Detta skulle uppfylla invånarnas önskemål om en utställningslokal i Sibbo centrum. Enligt planerna skulle man i utställningslokalen ordna tematiska utställningar av patientarbeten, utställningar av residenskonstnärerna och privat- och grupputställningar utifrån ett öppet ansökningsförfarande.

Om utställningsverksamheten förverkligas stödjer den även andra funktioner i området, till exempel genom att förmedla sig kunder till restaurangtjänsterna. Kulturväsendet och konst arbetsgruppen fortsätter sitt arbete med att utreda hur en utställningslokal skulle kunna förverkligas samt planera dess verksamhet och program.

Samlingen med patientarbeten från Nickby sjukhus är unik såväl efter finsk som efter europeisk måttstock avseende omfattningen och tiden den representerar.

NICKBY TRIENNAL

Evenemanget koncentrerar sig på tillfällig urban konst som ställs ut utomhus. Vart tredje år uppförs ett konstverk av hög kvalitet, som på ett kreativt sätt utnyttjar en konstruktion, skapar nytänkande och överraskar.

Den bekanta omgivningen förändras under triennalen gång

Evenemanget som ordnas vart tredje år koncentrerar sig på tillfällig urban konst som ställs ut utomhus. För triennalen uppförs i Nickby ett konstverk av hög kvalitet, som på ett kreativt sätt utnyttjar en konstruktion, skapar nytänkande och överraskar.

Konstnären kan väljas utifrån ett öppet valförfarande som omfattar de nordiska länderna, som ett resultat av en kurators arbete eller genom att erbjuda möjligheten till residenskonstnären.

Organiseringen av triennalen kan också variera från gång till gång. Man strävar till att alltid uppföra konstverket på olika platser genom att utnyttja de möjligheter som står till buds och så att konstnärens önskemål beaktas.

Nickby triennial marknadsförs i stor utsträckning och man strävar efter att samordna olika sidoevenemang i anslutning till den, såsom diskussionsevenemang, föreläsningar, föreläs-

ningar och professionella evenemang. Enligt planerna ska den första triennalen arrangeras år 2018. Evenemanget är öppet och gratis för alla. Sidoevenemangen kan delvis vara avgiftsbelagda.

Syftet med triennalen är att ge en möjlighet och ett rum att skapa originella och diskussionsväckande konstverk samt ge en bekant miljö ett nytt uttryck. Ett välorganiserat evenemang ökar kännedomen om Nickby och lockar besökare till området.

Samlingen med patientarbeten har varit utställd i den gamla förvaltningsbyggnaden.

UPPFÖRANDE AV KONST I TÄTORTER

Arbetsgruppen för konst väljer konstnärerna och objekten där konst ska placeras. I Nickbymodellen lyfter man inte fram ett enskilt tema för förverkligande av konst, utan man ger kreativiteten ett fritt rum.

Konstnärens tolkning av platsen

Konstverk uppförs i alla tätortsområden i Nickby i samband med nybyggnation samt kompletterings- och saneringsbyggande. I konstprogrammet lyfter man inte fram ett enskilt tema för genomförandet av konst, utan man ger kreativiteten ett fritt rum. Ofta väller ämnena fram via valet av konstnärer och platserna där konstverken ska uppföras. Arbetsgruppen för konst beslutar om valet av konstnärer och platserna där verken ska placeras.

I valet av konstnärer utnyttjar man i Nickbymodellen den elektroniska konstbank som Stiftelsen för miljökonst öppnar år 2015 och som är offentlig och öppen för alla. I den riksomfattande Konstbanken finns tidsenlig information om konstnärer och referensobjekt. Att upprätthålla projektspecifika konstnärsbanker är ofta arbetsdrygt såväl för kommunerna som för konstnärerna. En öppen bank minskar arbetet inom enskilda objekt, när bäst de aktiva konstnärerna och fungerar som ett kriterium för kvalitet. På medeltiden var bosättningen i Nickby koncentrerad kring gården och kyrkan. Nickby frälsesäter, dvs. Nickby gård, bildades år 1606 av tre donationsgårdar.

VAD SKA UPPFÖRAS OCH VART?

I varje tätortsområde uppförs både permanenta och tillfälliga konstverk, ett eller flera.

Konstverk uppförs i samband med nybyggnation samt kompletterings- och saneringsbyggande.

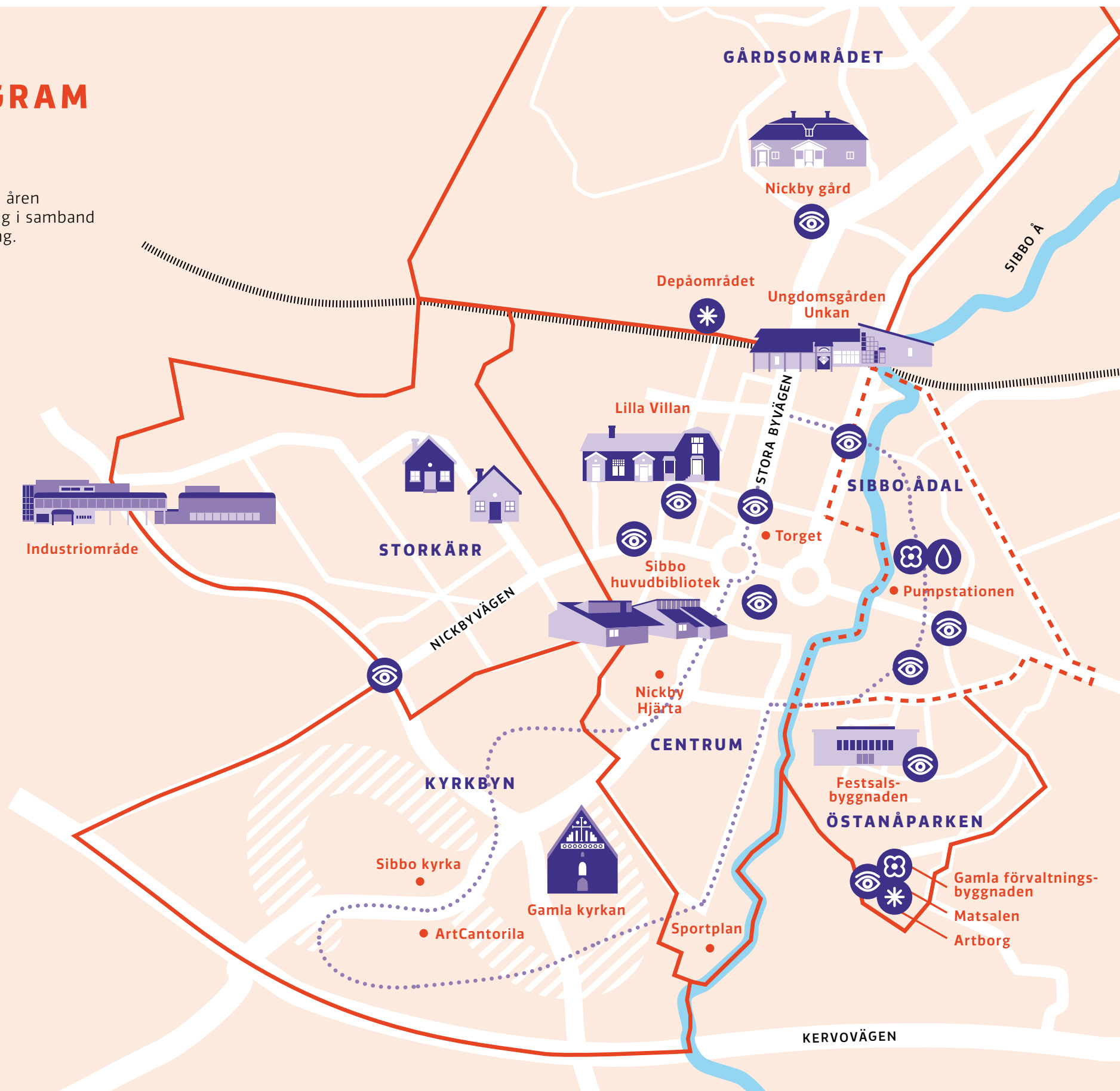
Programmet lyfter fram flera objekt för placering av konstverk, och arbetsgruppen för konst väljer bland dessa de objekt vid vilka konstverk ska uppföras.

NICKBY KONSTPROGRAM - NYA PLATSER

I tätorten Nickby förverkligas under de närmaste åren både konstverk, kulturutrymmen och -evenemang i samband med planeringen av nybygge och grundrenovering.

KARTBETECKNINGAR

- Områdets gräns
- Järnväg
- Upplyst område; ljusinstallation
- Gatuföreställnings- och evenemangsområde
- Ny gångväg
- Framtidens utrymme
- Möjlig plats för konstverk
- Konstverk med vatten-tema
- Nytt vistelseområde
- Ny bro

Platserna för konstverk i tätorterna i Nickby

Nickby gårds område

Kervo–Borgå-banan blev färdig år 1874. Nickby gårds område är i dag ett bostads- och rekreationsområde som domineras av egnahemshus. I planstommen har man planlagt ytterligare byggnation i området.

I samband med tomtöverlåtelse samlar man in en konstprogramavgift som baserar sig på m² våningsyta. Medlen som samlas in används för uppförande av offentlig konst. Med privat finansiering uppförs uppskattningsvis 2–3 konstverk. Arbetsgruppen för konst beslutar om valet av konstnärer och konstverkens placering då byggandet framskrider. Principen är att konstverk ska placeras i området på centrala platser som är öppna för alla.

Platser för konstverk i området

Depåområdet skulle kunna fungera som triennialens evenemangcentrum, infopunkt och byggplats för konstverken. Då området utvecklas är det bra att även granska det som plats för permanenta verk, beroende på verksamheten som idkas där.

Då Kervo–Nickby-tågförbindelsen förverkligas i framtiden bildar stationen och dess omgivning ett objekt för offentlig konst.

I samband med att området vid f.d. Svärdsfälts skjutbana saneras rengörs en del av området innan det tas i bruk som bostads- och rekreationsområde. Detta innebär att man har en naturlig

möjlighet att uppföra ett konstverk i området.

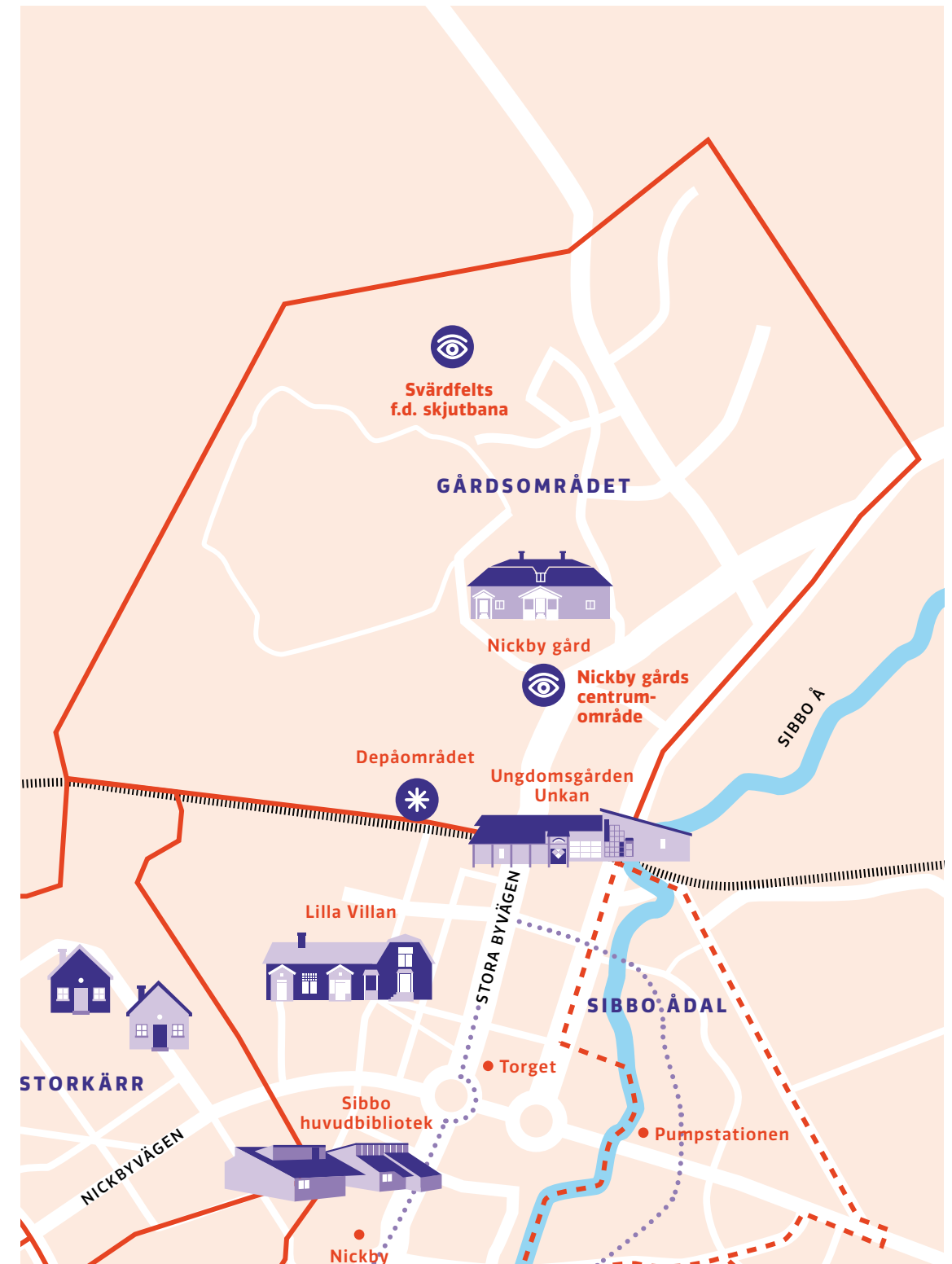
I de offentliga byggnaderna i området, både nya och sådana som saneras, placeras konstverk som en del av möbleringen av utrymmena i enlighet med principerna för anskaffning av konst.

ÖVRIGA PLATSER FÖR KONST I OMRÅDET

- Nickby gårds centrumområde
- Skola/daghem

Depåområdet skulle kunna fungera som triennialens evenemangcentrum, infopunkt och byggplats för konstverken.

Platserna för konstverk på kartan

Sibbo Ådal

Sibbo Ådal är ett nytt bostadsområde för cirka 1 000 invånare invid Sibbo å. Planen för området ligger under behandling för godkännande. För nuvarande är området odlad åkermark. I området har man gjort ett betydande fornynd.

I samband med tomtöverlåtelse samlar man in en konstprogramavgift som baserar sig på m² våningsyta. Medlen som samlas in används för uppförande av offentlig konst. Med privat finansiering uppförs uppskattningsvis 2–3 konstverk.

Torg och dagvatten

Sibbo kommun genomför ett konstverk i området enligt procentprincipen. Genomförandet av konstverken anknyter till ett avtal som Sibbo kommun och Stiftelsens för miljökonst ingått. Enligt avtalet genomförs konstprogrammet för Nickby med stöd av Stiftelsen för miljökonst och i utbyte förverkligar Sibbo kommun ett konstverk.

Ämnet för konstverket som uppförs anknyter till vattnen och dagvattnet i området, men det är också möjligt att närma sig ämnet fritt ur konstnärliga utgångspunkter. Utgångspunkten kan vara samarbetet mellan vetenskapen och konsten. Konstverket som uppförs kan placeras i någon av de fyra dagvattenfåror-

na och vid det stenbelagda torget som planerats i området. Konstnären som väljs för arbetet kan genomföra ett konstverk beroende på dess karaktär och budgeten som finns att tillgå så att denna föreslår ett mer exakt läge vid någon av dessa platser. Ämnet för konstverket, dvs. vattnen och dagvattnet, valdes i samarbete med VEDET-projektet i Södra Finland. Via samarbetet har konstnären möjlighet att få experthjälp i anknytning till temat.

Ämnet för det första konstverket som uppförs i Ådalen anknyter till områdets vatten och dagvatten.

Platser för konstverk i området

Broarna för gång- och cykeltrafik samt fordonstrafik är bra objekt för offentlig konst. Bron som planerats för gång- och cykeltrafik kan till sitt yttre vara planerad av en konstnär så att bron utgör ett landmärke och en länk som förenar områdena. Det är klokt att konstnären arbetar till-

sammans med en bro- och konstruktionsplanerare.

I invånarenkäten fick pumpstationsområdet många kartbeteckningar. Invånarna önskade att miljön på ett bättre sätt sammanbinds till ån och att det skulle finnas en möjlighet att vistas längs åstranden. Som offentlig konst byggs en vistelsebrygga i närheten av pumpstationen.

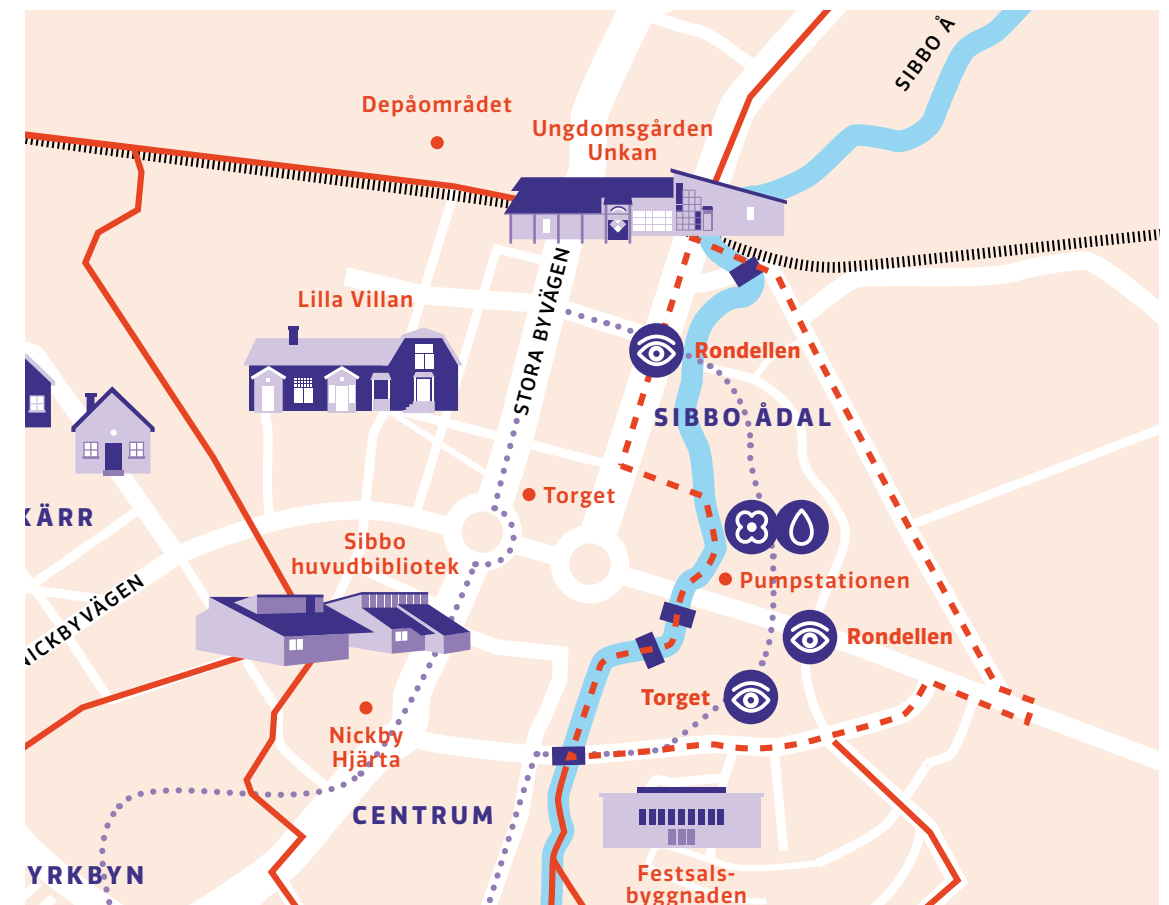
Planeringen av Sibbo Ådal baserar sig på ett tävlingsförslag vid namn Skattkartan, där Skattletarens rutt går igenom området. I Ådalen är objektet för offentlig konst en rutt som en konstnär planerar och som får ett visuellt uttryck i miljön; konstverk som uppförs längs promenadstråken eller märkning av ruten. Promenadstråken bildar en cirkel som förenar tätortsområdena i Nickby.

I de offentliga byggnaderna i området, både nya och sådana som saneras, placeras konstverk som en del av möbleringen av utrymmena i enlighet med principerna för anskaffning av konst.

ÖVRIGA PLATSER FÖR KONST I OMRÅDET

- **Rondeller**
- **Fornlämningsområde;** att lyfta fram historien
- **Skola/daghem eller affärscentrum**

Platserna för konstverk på kartan

Området vid kyrkorna

Området vid kyrkorna är ett öppet kulturlandskap som förblivit obebyggt. Den medeltida stenkyrkan i Sibbo byggdes i medlet av 1400-talet, då även bosättningen började koncentreras till området. Då församlingen växte byggde man på 1880-talet en ny rödtegelkyrka som planerades av arkitekt Theodor Decker och som i huvudsak representerar nygotisk stil.

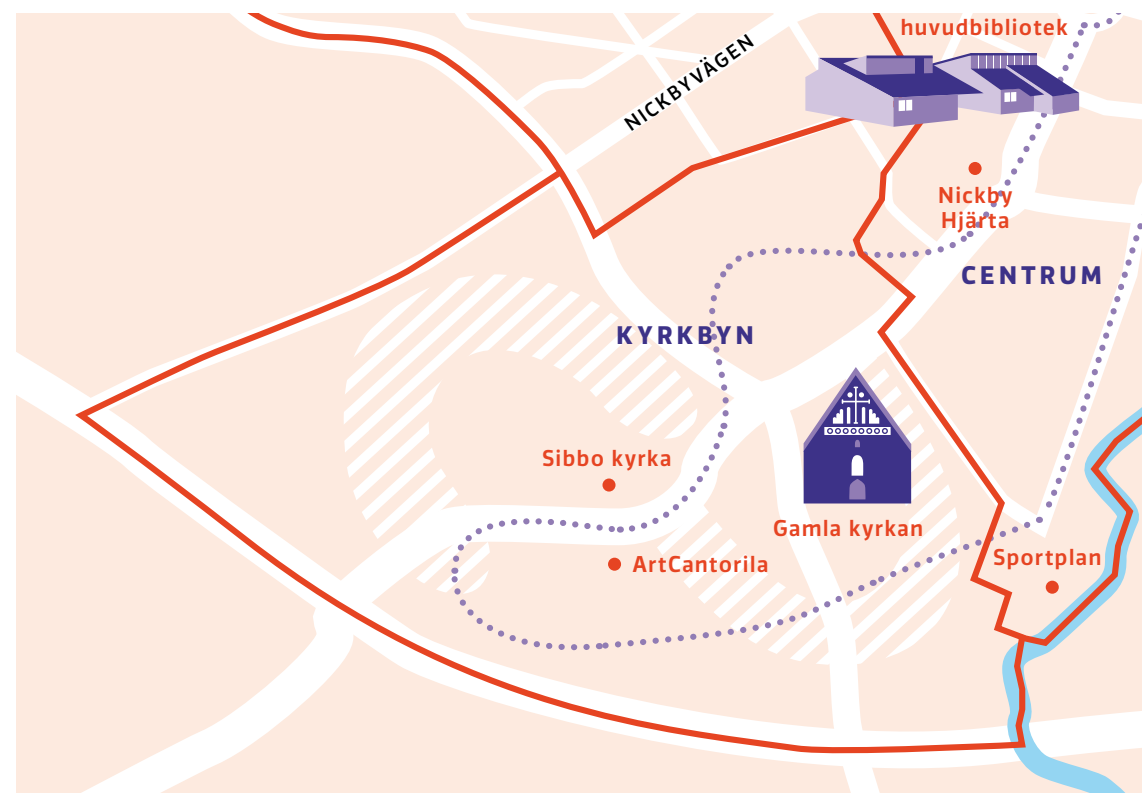
I undantag till den finländska traditionen att ha kyrkan mitt i byn ligger kyrkorna i Nickby i ett åkerlandskap. Att förena kyrkornas verksamhet med utvecklandet

av tätorten på ett sätt som bevarar de landskapsmässiga värdena ställer stora utmaningar.

Under mörkertiden är kyrkorna upplysta. Platserna där konstverk kan uppföras omfattar **omgivningen kring kyrkorna, ArtCantorila och cirkelrutten** som förenar det **öppna landskapets gränsområden** och tätorterna. Kulturlandskapet är lämpligt för uppförande av konstverk som utnyttjar ljus samt för övriga evenemang såsom en triennial. Konstverken kan förstärka stämningen eller skapa en överraskande kontrast till landskapet.

I undantag till den finländska traditionen att ha kyrkan mitt i byn ligger kyrkorna i Nickby i ett åkerlandskap.

Platserna för konstverk på kartan

Storkärrs bostadsområde

Storkärr är ett bostadsområde som domineras av egnahemshus och där det i den norra delen ligger ett industriområde. Vid Storkärr skulle man längs Nickbyvägen skapa en stämning som vittnar om närheten till centrum. Utgångspunkten för konstverket som ska uppföras i området är att framhäva tätorten.

I samband med invånarevenemang, gatupicknikar uppförs tillfälliga konstverk i gatumiljön.

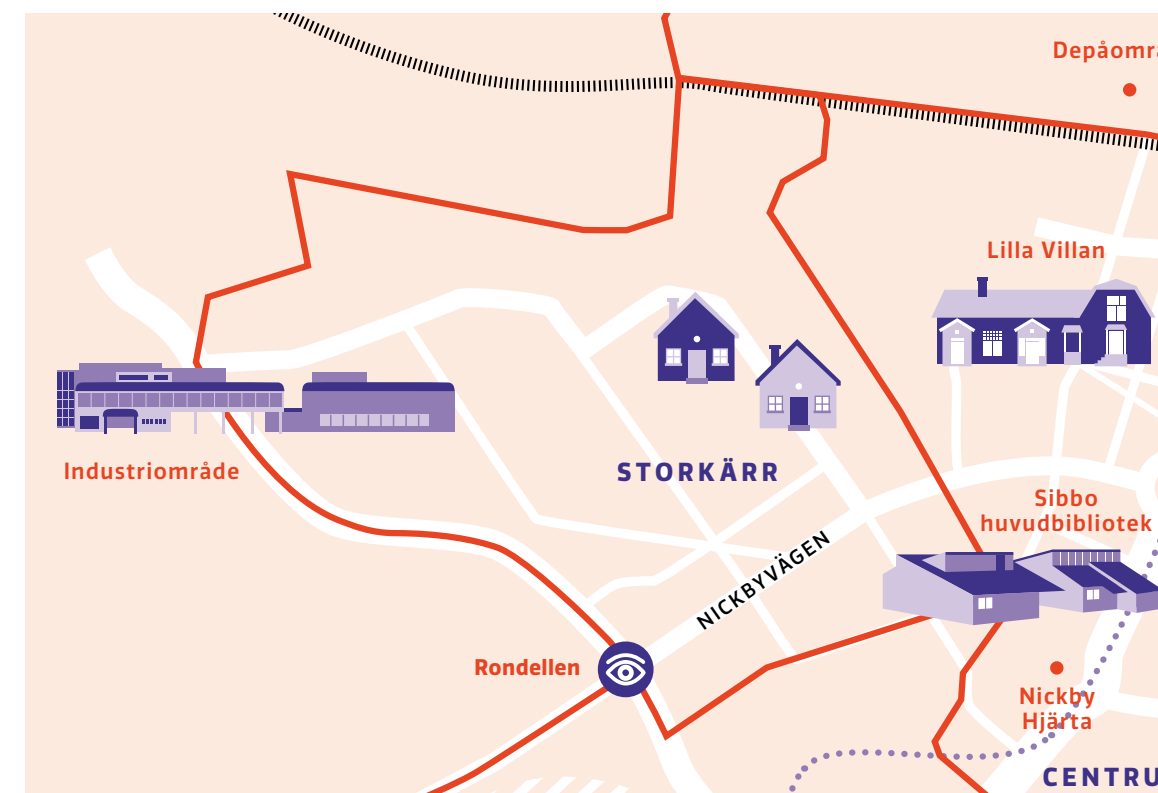
I de offentliga byggnaderna i området, både nya och sådana som saneras, placeras konstverk som en del av möbleringen av utrymmena i enlighet med principerna för anskaffning av konst.

ÖVRIGA PLATSER FÖR KONST I OMRÅDET

- Rondellen som ska byggas
- Busskurer
- Skola/daghem

Utgångspunkten för konstverket som ska uppföras i området är att framhäva tätorten.

Platserna för konstverk på kartan

Tätortscentrumet – Stora Byvägen

I Nickby centrum finns många objekt som är lämpliga för konstverk. Stora Byvägen är områdets hjärta. Om vägavsnittet i framtiden byggs om till en gågata uppstår ett lämpligt objekt för offentlig konst. Planeringen av den eventuella gågatan kan genomföras så att bildkonstnärer medverkar i planeringsgruppen. På detta sätt får konstverket en starkare förankring i funktionerna längs gågatan.

Objektet är också lämpligt för att ordna en planeringstävling. Verksamhet som lämpar sig på en gågata kan prövas genom att ordna tillfälliga gatuevenemang och shared space-experiment på Stora Byvägen.

En del av byggnaderna längs Stora Byvägen är i behov av fasadsanering. Ett objekt för miljökonst skulle kunna vara att ”tuna” en av byggnaderna längs gatan.

Objekten för konst omfattar även byggandet av ett funktionellt spel- och vistelseområde i parken invid biblioteket samt en vattenpark framför Lilla Villan.

På parkeringsområdena kan man med hjälp av kortvariga evenemang och konstverk skapa tillfälliga och varierande uttryck.

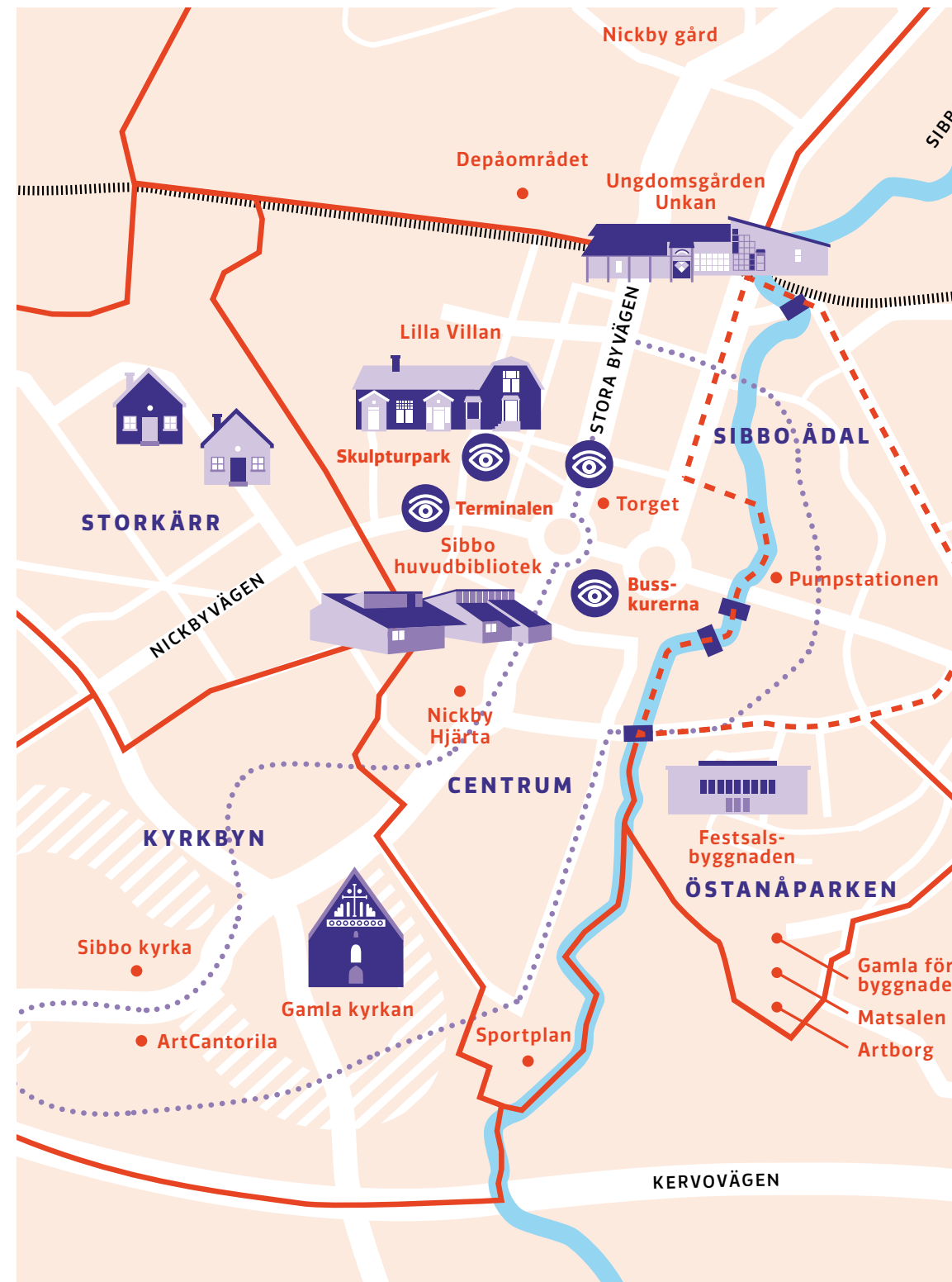
I de offentliga byggnaderna i området, både nya och sådana som saneras, placeras konstverk som en del av möbleringen av utrymmena i enlighet med principerna för anskaffning av konst.

ÖVRIGA PLATSER FÖR KONST I OMRÅDET

- Axeln Jussasgränden–Stora Byvägen–torget
- allaktivitetshallen, sportplanen
- terminalen
- busskurerna

Om Stora Byvägen byggs om till en gågata uppstår ett lämpligt objekt för offentlig konst.

Platserna för konstverk på kartan

Östanåparken (f.d. sjukhusområdet)

Nickby är känt för sjukhuset som fungerade där åren 1914–1999. Trots att kompletteringsbyggande har pågått i randområdena under flera årtionden har sjukhusområdet i Nickby bevarat sitt utseende.

Området byggdes på ett decentraliserat sätt enligt modellen för paviljongsjukhus och enligt ett symmetriskt mönster. De första byggnaderna vid Nickby sjukhus blev färdiga åren 1914–1915. För områdets situationsplan och planeringen av de första byggnaderna i sen jugendstil ansvarade arkitekt E.A. Kranck. Kompletteringsbyggandet innebar att de nya byggnaderna blev större och arkitekturen växlade från klassisk till funktionell stil.

Under den tid sjukhuset var verksam uppskattar man att cirka 10 000 personer berördes av verksamheten. Då verksamheten var som livligast hade sjukhuset 1 000 patienter och nästan lika mycket personal. Då sjukhusverksamheten lagts ner byggde man år 2001 bostäder i byggnaderna.

Området fick heta Östanåparken. En del av det före detta sjukhusets byggnader står fortfarande tomma, såsom matsalen och den gamla förvaltningsbyggnaden. Som en del av arbetet med att uppdatera utvecklingsbilden för Nickby utreder man möjligheterna att återanvända de tomma byggnaderna samt att bygga kompletterande byggnader i området.

Miljön kring matsalen och Artborg-byggnaden, som används i kultursyften, skulle med hjälp av konst kunna omformas till ett område som stödjer vistelse, men så att områdets kulturhistoriska värde bevaras. Ingången till matsalen kan framhävas med ett konstverk. Den gamla förvaltningsbyggnaden ligger i områdets centrum. I samband med byggnaden skulle man kunna placera ett lämpligt konstverk i mindre skala. Konstverket skulle till och med kunna vara så litet att man måste upptäcka det.

Festsalsbyggnaden har nyligen renoverats och fungerar i den

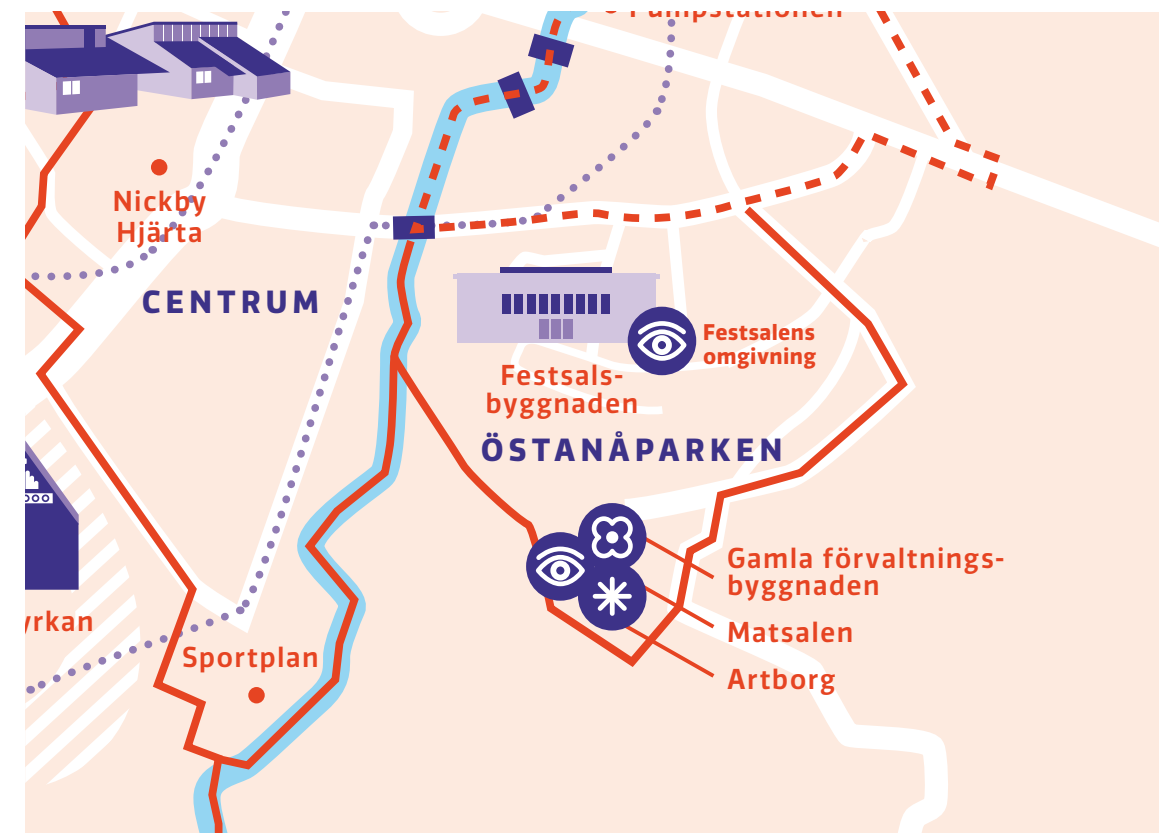
roll den ursprungligen byggdes för, dvs. som en fest- och evenemangsal. Festsalsbyggnaden reser sig stolt i ålandskapet, men att ta sig till byggnaden och gårdsområdet har ändrats till att motsvara den nuvarande användningen. I konstprogrammet föreslås att man i omgivningen kring Festsalsbyggnaden årligen uppför ett växlande konstverk som framhäver att byggnaden är en evenemangplats. Festsalsbyggnadens fasadsida och Kungsvägen granskas som objekt för permanenta konstverk.

I de offentliga byggnaderna i området, både nya och sådana som saneras, placeras konstverk som en del av möbleringen av utrymmena i enlighet med principerna för anskaffning av konst.

ÖVRIGA PLATSER FÖR KONST I OMRÅDET

- Att med hjälp av berättelser lyfta fram Nickby sjukhus historia i miljön

Platserna för konstverk på kartan

Omgivningen kring f.d. Matsalen och Artborg borde med hjälp av konst omvandlas till en mötesplats.

ÅTGÄRDER I FORTSÄTTNINGEN

Konstprogrammet är ett pilotprojekt som täcker Nickby tätort. För att Nickby i framtiden ska få en spårtrafikförbindelse och byggfirmorna ska investera i utbyggnaden av området, behövs ett attraktivt och egenartat utbud. Att producera ett konstprogram och gemenskapliga evenemang kan å sin del bidra till att attraktionsfaktorerna i Nickby utvecklas.

I fortsättningen kan konstprogrammet utvidgas till att omfatta även andra områden utifrån de erfarenheter man fått i Nickby. Programmet ska uppdateras med jämna mellanrum, i cirka 2–3-års perioder, utgående från de erfarenheter man fått.

Genomförandet av programmet inleds med att starta konst arbetsgruppens och konstexpertens arbete. I inledningsskedet omfattar konst arbetsgruppens uppgifter utarbetandet av en informations- och kommunikationsplan som innehåller producerandet av en boknings- och annonskalender samt ett mer omfattande projekt för att planera en grafisk profil för evenemangen

inom konstprogrammet för Nickby och skyltarna på konstverken.

Även de möjligheter som anknuter till turismen ska kartläggas som en del av konst arbetsgruppens arbete, och samarbete ska idkas med skolorna, daghemmen och äldre vården.

I genomförandet av konstprogrammet är det viktigt att de enskilda projekten i programmet koordineras och förverkligas effektivt och att kommunens verksamhetsområden samarbetar, t.ex. planläggningen, det tekniska väsendet och kulturväsendet. Konst- och kulturprojekten binds samman med sektorövergripande planerings- och byggprojekt. För denna uppgift behövs en sakkunnig expert. Konstexperts arbete är en ny bransch som för tillfället utvecklas i utvecklingsprojekt där undervisnings- och kulturministeriet står för finansieringen. I dessa utredningar har man märkt att bristen på expertkunskande ofta hindrar att konstprojekt kommer igång och framskrider.

Det lönar sig för konst arbetsgruppen att vara i regelbunden

kontakt med Stiftelsen för miljökonst avseende evenemang om konstexperts och procentprincipen.

Samarbete med eventuella nya utvecklingsprojekt som inleds skulle kunna ge kommunen mer resurser och möjligheter att dela med sig god praxis bland olika aktörer. I anknötning till den nya branschen kan man utreda möjligheterna till att starta samprojekt.

KÄLLOR

sipoo.fi

hel.fi/hki/Museo/fi/Kokoelmat+ja+tutkimus/Ty_n_alla/Taidetta+ja+terapiaa

kulttuurikaytava.wordpress.com

ymparistotaide.fi

Konstprogrammet för Nickby efterlyser djärv och galen kreativitet i genomförandet av konstverk och evenemang i den byggda miljön. Konstprogrammet främjar växelverkan mellan invånarna i Nickby och kommunen samt stödjer invånarna i att själva producera evenemang.

Konstprogrammet omfattar tematiska ramar för genomförande av konst: Nickbymodellen; verksamhet och finansiering, Framställningar på eget initiativ, Kulturlokaler, Nickby triennial samt Uppförande av konst i tätorter.

Konstprogrammet är en del av projektet Kulturkorridoren och det har utarbetats som en del av uppdateringen av utvecklingsbilden för Nickby. I planeringen av programmet har man använt Cultural planning-metoden.

f Kulttuurikaytava
sipoo.fi